

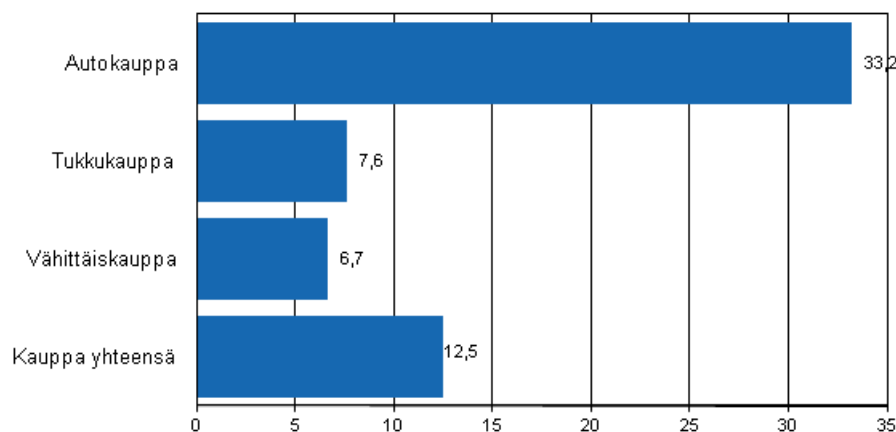
Kaupan varastotilasto

2011, 4. vuosineljännes

Kaupan varastot kasvoivat 12,5 prosenttia vuoden 2011 viimeisellä vuosineljänneksellä

Kaupan yritysten varastojen arvo oli Tilastokeskuksen mukaan joulukuun lopussa 12,5 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Varastot kasvoivat edellisvuodesta kaikilla tarkasteltavilla toimialoilla. Suurinta kasvu oli autokaupassa 33,2 prosenttia. Tukkukaupan toimialalla kasvua kertyi 7,6 prosenttia ja vähittäiskaupassa 6,7 prosenttia.

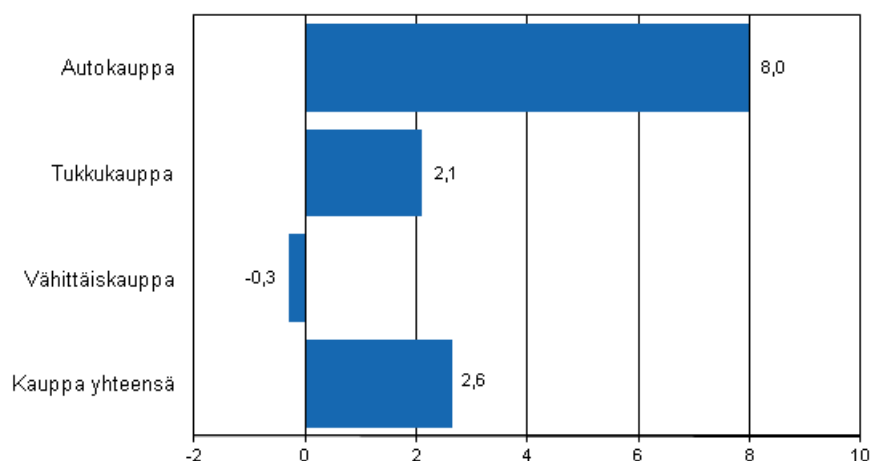
Kaupan yritysten varastojen muutos IV/2010–IV/2011, %

Lähde: Tilastokeskus

Koko kaupan toimialan varastot olivat vuoden 2011 joulukuun lopussa 2,6 prosenttia suuremmat kuin syyskuun lopussa. Edelliseen vuosineljänneksen verrattuna eniten varastojen arvo nousi autokaupan toimialalla 8,0 prosenttia. Tukkukaupassa kasvua kertyi 2,1 prosenttia. Maltillisimmin varastot kehittyivät vähittäiskaupan toimialalla, jossa varastojen arvo väheni 0,3 prosenttia edellisestä vuosineljänneksestä.

Kaupan yritysten varastojen muutos III/2011–IV/2011, %

Lähde: Tilastokeskus

Aineiston täydentymisen vuoksi kaupan varastotilaston vuoden 2011 ensimmäisen, toisen ja kolmannen neljänneksen tilastot on laskettu uudelleen: koko kaupan toimialan varaston arvon kasvu tarkentui ensimmäisen vuosineljänneksen osalta 12,7 prosentista 12,5 prosenttiin, toisen vuosineljänneksen osalta 8,5 prosentista 8,7 prosenttiin ja kolmannen vuosineljänneksen osalta 12,1 prosentista 12,5 prosenttiin.

Varastotiedot painotetaan käyttäen liikevaihtotietoja. Vuoden 2011 alussa liikevaihtopainot on vaihdettu vuoden 2009 painoiksi. Vuoden 2010 osalta on käytetty vuoden 2008 painoja. Tämä voi vaikuttaa tietojen vertailtavuuteen.

Teollisuuden ja kaupan varastotilastojen julkistukset yhdistetään toukokuusta 2012 alkaen

Teollisuuden ja kaupan varastotilastojen erillisjulkistukset lopetetaan. Varastotilastot julkaistaan yhteisjulkistuksena vuoden 2012 ensimmäisestä neljänneksestä 25.5.2012 alkaen. Tilastojen tietosisältö säilyy pääosin samanlaisena.

Sisällys

Kuviot

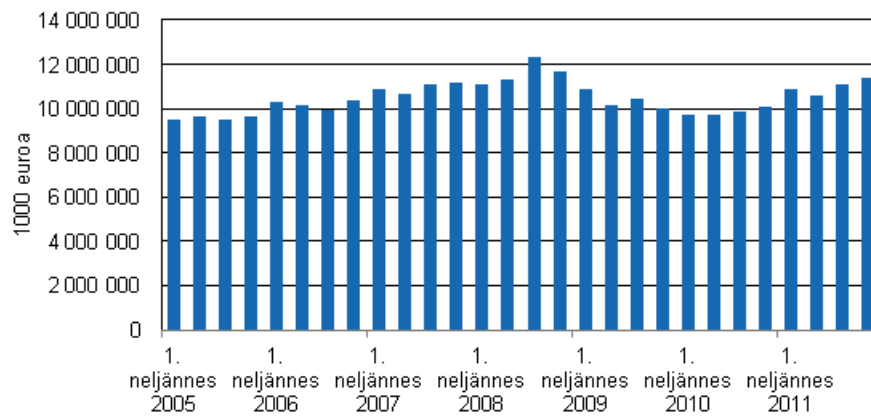
Liitekuviot

Liitekuvio 1. Kaupan varastojen kehitys I/2005–IV/2011.....4

Laatuseloste: Kaupan varastotilasto.....5

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Kaupan varastojen kehitys I/2005–IV/2011

Lähde: Tilastokeskus

Laatuseloste: Kaupan varastotilasto

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilastokeskuksen Liiketoiminnan kuukausikuvaajat-vastuualue tuottaa neljännesvuosittaista kaupan varastotilastoa. Tilastolla kuvataan kaupan toimialalla toimivien yritysten varastojen käypähintaista arvoa tilastoitavan vuosineljänneksen lopussa. Tilaston ensisijainen käyttäjä on Tilastokeskuksen Kansantalouden tilinpito, joka käyttää tietoja varastojen neljännesvuosittaisista muutoksista nettoluotonannon laskennassa.

Kaupan varastotilastoa julkaistiin vuoden 1978 loppupuolelta vuoden 1992 loppuun, jolloin Tilastokeskus lakkautti kaupan varastotilaston tuotannon. Tällöin tilastolle ei ollut riittävää kysyntää ja yritysten tiedonantorasitteen vähentämiseksi tehtiin päätös tilaston lakkauttamisesta. Vuonna 2001 tilaston tuotanto käynnistettiin uudelleen, jotta kansantalouden neljännesvuosittilinpidoissa voitaisiin täyttää Euroopan Unionin tilastoviraston (Eurostat) ja Euroopan keskuspankin asettamat vaatimukset.

Varastotilasto on neljännesvuosittainen harkinnanvaraiseen otokseen perustuva tilasto, joka laaditaan yrityskohtaisten tietojen pohjalta. Otokseen kuuluville yrityksille lähetetään neljännesvuosittain vastauspyyntö sähköiseen tiedonantopalveluun, jonka kautta tiedustellaan varastojen arvotietoa kyseisen vuosineljänneksen lopussa (31.3, 30.6, 30.9, ja 31.12). Varaston käsite koskee kaikkia niitä tavaroita, jotka yrityksen kirjapidon mukaan luetaan vaihto-omaisuudeksi. Kirjanpitolain 1336/1997 luvun 4 momentin 4 mukaan vaihto-omaisuutta ovat sellaisenaan tai jalostettuna luovutettavaksi tai kulutettavaksi tarkoitetut hyödykkeet.

Kaupan varastotilaston toimialojen luokittelu perustuu TOL 2008:aan (Tilastokeskus, Helsinki 2008). Sen pohjalta muodostetaan tilaston julkaisutasot, jotka ovat:

Autokauppa (TOL 45)

Tukkukauppa (TOL 46)

Vähittäiskauppa (TOL 47)

Kauppa yhteensä (TOL G)

Tilastojen laadintaa ohjaa valtion tilastotoimen yleislaki, tilastolaki (280/2004), jonka mukaan tilastoihin tulee ensi sijassa käyttää muihin tarkoituksiin kerättyä tietoa. Tiedonantajilta kerätään vain ne välttämättömät tiedot, joita ei saada muualta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Kaupan varastotilaston laskenta perustuu harkinnanvaraiseen otokseen Suomessa toimivista kaupan toimialan yrityksistä. Otos poimitaan Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteristä kaupan toimialaan (TOL 45-47) määriteltyjen yritysten joukosta. Otoksen muodostamisen lähtökohtana on valita otokseen liikevaihdolla mitattuna toimialansa merkittävimpiä yrityksiä, joiden liikevaihdon ja varastojen suhde kuvaa mahdollisimman hyvin koko toimialatason liikevaihdon ja varastojen suhdetta. Tilaston tuotannossa käytetään lisäksi yritysrekisteristä saatavia uusimpia yritysten liikevaihtotietoja sekä otoksesta saatavia vaihto-omaisuustietoja. Kaupan varastotilaston otoksessa on noin 300 yritystä.

Kaikkien tiedusteluneljänneksellä vastanneiden yritysten varastojen arvot summataan toimialoittain yhteen. Lisäksi lasketaan myös vastaavien yritysten vuosiliikevaihtojen summat yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastotiedostosta. Summien perusteella lasketaan toimialoittain otoksen varastoarvojen ja liikevaihdon suhde. Suhdeluvun avulla saadaan tilastoitavan toimialan varastojen arvo kertomalla se yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastotiedostosta summatulla koko toimialan vuosiliikevaihdolla. Laskentamenetelmä perustuu oletukseen, jonka mukaan liikevaihdon ja varastojen suhde toimialan sisällä on vakio. Varastojen toimialoittaiset arvot lasketaan kaavalla

$V = C \times (a/b)$, jossa

V = koko toimialan tasolle korotettu varaston arvo,

a = otoksen toimialoittainen varaston arvo,

b = otoksen toimialoittainen liikevaihto ja

C = koko toimialan liikevaihto.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Varastotilaston kyselyyn valitaan toimialoittain riittävä määrä yrityksiä, joiden antamien tietojen pohjalta pystytään luotettavasti kuvaamaan koko toimialan varastojen kehitystä. Tilaston laadinnassa luotettavuuteen pyritään perustietojen huolellisella tarkistamisella sekä otoksen ja yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastotiedostosta poimittujen yritysten liikevaihtotietojen vuosittaisella päivittämällä.

Julkaistut tiedot voivat tarkentua aineiston täydentymisen tai edellisen neljänneksen tietojen korjaantumisen vuoksi, sillä aineisto täydentyy uusimman julkaisuneljänneksen lisäksi myös sitä edeltävän neljänneksen osalta. Keskimääräinen vastauskato tiedustelussa on noin 3 prosenttia.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Varastojen arvotiedot julkaistaan neljästi vuodessa ja ne ilmestyvät 50 päivän viiveellä kuvattavan neljänneksen viimeisestä päivästä. Mikäli julkaisupäivä osuu viikonloppuun julkaistaan tiedot viikonloppua edeltävänä arkipäivänä.

Varastojen arvoja tiedustellaan tilastoitavan neljänneksen viimeisen päivän osalta (31.3, 30.6, 30.9, ja 31.12), jolla kuvataan kyseisen neljänneksen varastojen arvoa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Kauppan varastotilastosta julkaistaan neljännesvuosittain tuorein tilastotiedote. Tiedot julkaistaan myös internetissä tilaston omalla kotisivulla ja Tilastokeskuksen maksuttomassa tilastotietojen statfin -tilastopalvelujärjestelmässä.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2004 viimeisestä neljänneksestä lähtien julkaistut tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiemmin julkaistuihin tietoihin nähden, johtuen laskentamenetelmään tehdyistä muutoksista. Vuoden 2004 viimeisestä neljänneksestä alkaen on tilastotuotannossa käytetty yritys- ja toimipaikkarekisteristä poimittuja liikevaihtotietoja aiemmin käytettyjen tilinpäätöstilaston mukaisten liikevaihtotietojen sijaan. Ennen vuoden 2004 neljättä neljänneistä julkaistut kauppan varastotiedot ovat keskenään vertailukelpoisia vuoden 2001 toisesta neljänneksestä alkaen, jolloin tilaston tuotanto käynnistettiin uudelleen. Vuosien 1978-1992 laskennassa käytetty menetelmä ei ole täysin vertailukelpoinen uudempaan aineistoon nähden. Tilastokeskuksen internetsivuilla olevissa taulukoissa on neljännesvuosittaiset tiedot TOL 2008 mukaisina vuoden 2005 ensimmäisestä neljänneksestä. TOL 2002 mukaiset tiedot ovat Tilastokeskuksen internet sivuilla vuoden 2001 toisesta neljänneksestä vuoteen 2008.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kauppan varastotilasto kuvaa varastojen arvoa kunkin vuosineljänneksen lopussa. Näin ollen se ei ole täysin vertailukelpoinen yritysten tilinpäätöstilaston vaihto-omaisuustietoon, joka kuvaa tilannetta tilikauden alussa ja lopussa.

Kauppan varastotilasto tuotetaan samoin menetelmin kuin teollisuuden varastotilasto. Tilastot ovat keskenään vertailukelpoisia sekä käsitteiden että tulosten osalta.

Lisätietoja

Olli-Jussi Sonni 09 1734 2288
Vastaava tilastojohtaja:
Hannele Orjala
kauppa.suhdanne@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Kaupan varastotilasto, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-8616 (pdf)*